

Sudan ve Seramik Sektörü Bilgi Notu

GENEL BİLGİLER

Resmi Adı : Sudan Cumhuriyeti (Güney tarafı 9 Temmuz 2011 tarihinde Kuzey'den ayrılarak Güney Sudan Cumhuriyeti'ni oluşturmuştur)

Resmi Dil : Arapça (resmi dil), İngilizce (resmi dil)

Başkenti : Hartum (Sudan), Juba (Güney Sudan)

Yüzölçümü : Sudan 1,9 milyon km², Güney Sudan 644.32km²

Nüfus : Sudan: 35 milyon, Güney Sudan: 8,26 milyon

Önemli Şehirler : Hartum, Omdurman, Kassala, El-Obeid, Wad Medeni, Gadaref, Port Sudan

GSYİH (2013) : 37,85 Milyar \$

Kişi Başına GSYİH (2013) : 2.576 \$

Tüketici fiyat enflasyonu : 16,3 (dönem sonu; %)

Döviz kuru SDG:\$ (ort) : 5,00 (2013)

DIŞ TİCARET BİLGİLERİ

İhracat (Milyon \$) : 12.812

İthalat (Milyon \$) : 6.950

Dış Ticaret Hacmi (Milyon \$) : 19.762

Dış Ticaret Dengesi (Milyon \$) : 5.862

Başlıca İthal Maddeleri : Buğday, telefon cihazları, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, binek otomobilleri, petrol yağları

Başlıca İhraç Maddeleri : Ham petrol yağı, yağlı tohum, altın (işlenmemiş veya yarı işlenmiş)

İthalatında Önemli Ülkeler : Çin, Suudi Arabistan, BAE, Japonya

İhracatında Önemli Ülkeler : Çin, Japonya, Hindistan, Suudi Arabistan, BAE

Türkiye'den Toplam İthalatı (2012) : 243.723 Bin \$

Türkiye'ye Toplam İhracatı (2012) : 9.370 Bin \$

Türkiye'nin Önemli İthal Maddeleri : Şeker rafinajından elde edilen melaslar, susam tohumu, ham post ve deri

Türkiye'nin Önemli İhraç Maddeleri : Kuru baklagiller, demir / çelik mamulleri, maya

SIYASİ GÖRÜNÜM

Toplamda 2,5 milyon km² yüzölçümüne sahip bulunan Sudan, 1 Ocak 1956 tarihinde bağımsızlığına kavuşmuştur. Bağımsızlığın ardından etnik ve dini farklılıklar ile siyasi kutuplaşma nedenleriyle ülkede istikrarlı bir yönetim kurulamamış ve iç barış sağlanamamıştır. 9 Temmuz 2011 tarihinde ise Güney Sudan Kuzey'den ayrılmış ve dünyanın yeni, Afrika'nın 54. ülkesi olarak bağımsızlığını ilan etmiştir. Güney Sudan Cumhuriyeti'ni tanıyan ilk ülke ise Sudan olmuştur. Mevcut durumda Sudan 1,9 milyon km², Güney Sudan 644.329 km² yüzölçüme sahiptir. Sudan, Güney'in ayrılması ile birlikte petrol rezervlerinin % 75'ini kaybetmiştir.

GENEL EKONOMİK DURUM

2011 yılı itibariyle GSYİH'nin % 25'ini tarım, % 29,3'ünü sanayi ve % 45,7'sini hizmet sektörünün oluşturduğu öngörülmektedir. Çalışan nüfusun % 80'i tarım sektöründe, % 7'si sanayi sektöründe, % 13'ü ise hizmet sektöründe bulunmaktadır. Sudan, Güney'in ayrılmasının yarattığı ekonomik etkileri ortadan kaldırmak için, vergi gelirlerini artırmayı ve harcamaları azaltmayı hedefleyen 3 yıllık acil tasarruf programı açıklamıştır.

Ülkemiz açısından Sudan, liman imkanları ve gelişme potansiyeli ile Doğu Afrika ülkelerine bir giriş kapısı konumundadır. Doğu ve Güney Afrika Ülkeleri Ortak Pazarı COMESA (Common Market for Eastern and Southern Africa) üyesi ülkelere (Angola, Burundi, Komoros, Eritre, Etyopya, Kenya, Lesotho, Madagaskar, Malavi, Mauritius, Mozambik, Namibya, Ruanda, Sudan, Swaziland, Tanzanya, Uganda, Zaire, Zambiya, Zimbabve) girişte Sudan'ın üs ülke olarak kullanılması fayda sağlayacaktır. Bu üye ülkeler arasındaki mevcut gümrük muafiyetlerinin de Sudan'da yatırım yapan ya da yapacak olan yabancı şirketlere ileride büyük avantajlar sağlayacağı düşünülmektedir.

Sudan müteahhlik pazarı da ülkemiz açısından önemli bir potansiyel pazar niteliğindedir. Özellikle 1999 yılından itibaren petrol çıkarılmaya ve ihraç edilmeye başlanması ile Sudan Hükümetince son derece zayıf olan altyapının güçlendirilmesine yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Bu kapsamda ülkede başta yol, köprü, konut, baraj, elektrifikasyon projeleri olmak üzere, birçok proje mevcuttur.

Sudan'da bulunan karayolları ve demiryolları ağı oldukça zayıftır. Ülkedeki ekonomik kaynakların bir yerden bir yere transfer edilmesi ve katma değer yaratılması için nakliye ön plana çıkacaktır. Bu durum yeni kara ve demiryollarının inşa edilmesi ve gerekli ekipmanların ve bu yollarda gidecek vasıtaların ve yan sanayisinin ithalini gündeme getirmektedir.

SUDAN DIŞ TİCARETİ

2007-2011 Döneminde Sudan'ın Dış Ticareti (Milyon \$)

	2007	2008	2009	2011	2012
İhracat	8.577	13.279	7.567	9.496	12.812
İthalat	6.835	7.894	6.569	7.244	6.950
Hacim	15.412	21.173	14.136	16.740	19.762
Denge	1.742	5.385	998	2.252	5.862

Kaynak: ITC Trademap

İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (Bin \$)

		2009	2010	2011
	TOPLAM	9.079.520	9.495.929	12.811.926
2709	Petrol yağları (ham)	6.951.478	8.565.979	12.089.068

1207	Yağlı tohumlar	153.781	181.434	116.112
7108	Altın (işlenmemiş veya yarı işlenmiş)	1.278.505	83.544	114.489
2710	Petrol yağları	200.295	88.350	110.542
1301	Tabii sakızlar, reğineler ve sakız reğineler	61.330	81.697	85.804

Sudan'ın toplam ihracatı 2010 yılında %9,5 artarak 9,4 milyar \$; 2011 yılında ise %13 artarak 13 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Petrol ihracatı başlamadan önce Sudan'ın en fazla ihracat yaptığı ülkelerin başında Suudi Arabistan gelmekteydi. Bu ülkeye önemli miktarda canlı hayvan ihracatı gerçekleştirilmekteydi. Ancak petrol ihracatı ile birlikte Sudan'ın en önemli ihraç pazarlarını Çin ve Japonya oluşturmuştur. Diğer önemli ülkeler ise Hindistan, Suudi Arabistan ve BAE'dir.

İthal Ettiği Başlıca rnler (Bin \$)

		2009	2010	2011
	TOPLAM	8.589.877	7.243.915	6.949.657
1001	Buğday	389.531	385.729	619.608
8517	Telefon cihazları	117.996	165.456	369.421
1701	Kamiş/pancar şekeri, saf sakkaroz	78.663	374.647	228.302
3004	İlaçlar	97.370	214.041	197.475
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	82.375	104.393	114.324

Sudan'ın ithalatı 2010 yılında %18,5 azalarak 7,2 milyar \$; 2010 yılında ise %4 azalarak 7 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir.

Önceleri petrol ithal eden bir ülke olan Sudan, petrol ihracatçısı bir ülke konumuna gelmesiyle birlikte ithalat yaptığı ülkeler de farklılaşmıştır. 1990 yıllarda petrol ithal ettiği Libya en fazla ithalat yaptığı ülke konumundayken 2003 yılından itibaren en fazla ithalatı Çin'den gerçekleştirmeye başlamıştır. 2011 yılı itibariyle ithalatındaki diğer önemli Suudi Arabistan, BAE ve Japonya'dır.

TÜRKİYE-SUDAN TİCARİ VE EKONOMİK İLİŐKİLERİ

Son 10 yıllık veriler incelendiğinde; 2007 ve 2010 yıllarında yaşanan düşüş dışında, Türkiye'nin Sudan'a olan ihracatının ve Türkiye-Sudan arasındaki ticaret hacminin giderek arttığı görülmektedir. İki lke arasındaki ticaret dengesi her zaman Türkiye lehine olmuştur.

TÜRKİYE-SUDAN DIŞ TİCARETİ (BİN \$)

YILLAR	İTHALAT	İHRACAT	TİCARET HACMİ
2008	9.208	234.223	243.431
2009	7.262	247.594	254.856
2010	5.215	227.743	232.958
2011	9.370	243.723	253.093

2012	11.171	279.612	290.783
-------------	--------	---------	---------

Kaynak: TÜİK verileri

2012 yılında Sudan'a ihracatımız 279,7 milyon \$ olup, 2011 yılına göre %15 oranında artmıştır. 2012 yılında Sudan'a yapılan ihracatın toplam ihracatımızdaki payı %0,18 olup, en fazla ihracat yaptığımız ülkeler arasında 66. sırada yer almıştır. İhraç edilen ürünlerin başında kuru baklagiller gelmektedir. Bu ürünü demir/çelik yarı mamuller ve mayalar izlemiştir, bu üç ürün toplam ihracatın % 28'ini oluşturmuştur.

2012 yılında Sudan'dan geçen yıla göre %19 artışla 11,2 milyon \$'lık ithalat gerçekleşmiş olup; ithalatın % 40'ını şeker ekstraksiyonundan/refinajından elde edilen melaslar oluşturmakta, bu ürünü %18 ile susam tohumu izlemektedir. Ham post ve deriler ithalatı gerçekleştirilen diğer önemli ürün grubudur.

SUDAN'IN SERAMİK SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

Sudan'ın Seramik Kaplama Malzemeleri Dış Ticareti (Bin \$)

	İhracat	İthalat
2009	0	26.502
2010	22	19.572
2011	403	21.550

Kaynak: Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü

Sudan'ın seramik kaplama malzemeleri ithalatı 2009 yılında 26,5 milyon \$ iken, 2010 yılında %35 azalarak 19,5 milyon \$ olmuş, 2011 yılında ise bir önceki yıla göre %9 artarak 21,5 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılında Sudan'ın en çok ithalat gerçekleştirdiği ülkeler sırasıyla, Çin (11,5 milyon \$), Mısır (10,3 milyon \$), İspanya (1 milyon \$), Umman (1 milyon \$) ve Suudi Arabistan (736 bin \$) olmuştur. Türkiye, Sudan'ın ithalat gerçekleştirdiği ülkeler arasında 11. sırada yer almakta olup, Sudan'ın toplam SKM ithalatından %0,4 pay almaktadır.

Sudan'ın Seramik Sağlık Gereçleri Dış Ticareti (Bin \$)

	İhracat	İthalat
2009	-	5.943
2010	-	2.718
2011	-	2.579

Kaynak: Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü

Sudan'ın seramik sağlık gereçleri ithalatı 2009 yılında 6 milyon \$ iken, 2010 yılında ciddi bir gerileme ile 2,7 milyon \$ olmuş, 2011 yılında ise bir önceki yıla göre %5 azalarak 2,5 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılında Sudan'ın en çok ithalat gerçekleştirdiği ülkeler; sırasıyla Çin (3 milyon \$), Hindistan (1 milyon \$), İtalya (547 bin \$), BAE (398 bin \$) ve Mısır (387 bin \$) olmuştur. Türkiye Sudan'ın ithalat gerçekleştirdiği ülkeler arasında 17. sırada yer almakta olup, Sudan'ın toplam SSG ithalatından % 0,1 pay almaktadır.

Sudan'ın SKM (GTİP:6907+6908) ve SSG (GTİP:6910) ürünlerinde Türkiye ve AB ülkelerine uygulanan gümrük vergisi oranı %40'dır.

TÜRKİYE-SUDAN SERAMİK SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

Türkiye'nin Sudan'a Yaptığı SKM İhracatı

Yıllar	Miktar (m²)	Değer (\$)
---------------	-------------------------------	-------------------

2008	5.773	49.449
2009	9.547	159.105
2010	3.169	49.338
2011	13.316 m ² 133.310 kg	175.077
2012	85.606	1.199.183

Kaynak: TÜİK Verileri

2008-2010 yılları arasında inişli çıkışlı bir grafik izleyen SKM ihracatı 2011 yılında 175 milyon \$ olarak gerçekleşmiş; 2012 yılında ise değerinde %585'lik ani bir artış yakalayarak 85,6 bin m² ve 1,2 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir

Türkiye'nin Sudan'a Yaptığı SSG İhracatı

Yıllar	Miktar (Kg)	Değer (\$)
2008	5.174	13.801
2009	774	1.789
2010	13.637	16.116
2011	87.431	140.579
2012	43.899	134.705

Kaynak: TÜİK Verileri

2008 yılı itibarıyla Sudan'a yapılan seramik sağlık gereçleri ihracatımız 5 ton ve 13 bin \$ seviyesinde iken, 2009 yılında ani ve sert bir azalış yaşamıştır. 2010 yılından itibaren tekrar artışa geçen ihracat 2011 yılında 87 ton ve 140,5 bin \$ ile rekor seviyede gerçekleşmiştir. 2012 yılında ise bir önceki yıla göre miktarda %50, değerinde ise %4 azalarak 43,8 ton ve 134,7 Bin \$ olarak gerçekleşmiştir.